

РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ

Министерство на регионалното развитие и благоустройството

ЗАПОВЕД

№... РА 02-14-1390 / 14.12.2015г.

На основание чл. 25, ал. 4 от Закона за администрацията и чл. 3, ал. 2 от Устройствения правилник на Министерството на регионалното развитие и благоустройството, приет с Постановление № 388 на Министерски съвет от 10.12.2014 г. (обн. ДВ. бр. 102 от 12 Декември 2014г.)

УТВЪРЖДАВАМ:

Методика за приоритизиране на свлачищата в Република България съгласно Приложение № 1.

Заповедта да се сведе до знанието на заинтересованите лица за сведение и изпълнение.

Контрола по прилагане на Методиката за приоритизиране на свлачищата в Република България възлагам на ресорния заместник-министър на регионалното развитие и благоустройството.

МИНИСТЪР:

ЛИЛИЯНА ПАВЛОВА

Министерство на регионалното развитие и благоустройството

**МЕТОДИКА ЗА ПРИОРИТИЗИРАНЕ НА СВЛАЧИЩАТА В
РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ**

Декември 2015 г.

1. ВЪВЕДЕНИЕ

Територията на Република България се характеризира с висока степен на свлачищна и ерозионно-абразионна активност и с голямо разнообразие на геоморфоложки и геоложки строеж и релефни форми. Това се предопределя от интензивно протичали тектонски и сеизмични процеси в минали геоложки периоди, някои от които продължават и до днес. Сложният геоложки строеж и интензивната тектоника са обусловили развитието на ерозионно-абразионни процеси в контактната зона между повърхностните води и сушата, и проявата на разнообразни по тип и механизъм свлачища. Проявените в страната свлачищни, срутищни, абразионни и други неблагоприятни геодинамични процеси действат стихийно и разрушително, трудно се прогнозироват и настъпват внезапно. Със своята непредсказуемост застрашават сигурността на селища, курортни комплекси, жилища, стопански и производствени сгради, техническата инфраструктура.

Със Закона за устройство на територията е вменено задължението на Министерството на регионалното развитие и благоустройството за извършване на дейности по регистриране и мониторинг на свлачищните райони в страната и на районите с ерозионни и абразионни процеси по Дунавското и Черноморското крайбрежие като превантивни мерки чрез държавните дружества за геозащита, формирани на териториален принцип – „Геозащита“ ЕООД – Варна, Плевен и Перник, както и геозащитните мерки и дейности за ограничаване на свлачищните, ерозионните и абразионните процеси и за предотвратяване на аварии и щети.

Основната цел на геозащитните мерки и дейности е опазване живота и здравето на хората, намаляване на последствията от разрушителните въздействия на абразията, ерозията и свлачищата върху материалните фондове и историческото наследство, осигуряване нормално функциониране на транспортни и други комуникации и защита на околната среда.

Свлачищата, като част от общите геодинамични процеси, са гравитационни процеси, свързани с нарушаване на устойчивостта на естествените склонове и откоси и придвижване на земни маси по различно дълбоки повърхнини. Свлачищата се проявяват в наклонени терени – речно-долинни склонове, морски брегове, хълмисти земи, периферии на плата, предпланински и планински възвишения. Те са природно явление с опасни последици за обществото. На територията на страната са регистрирани разнообразни по тип, механизъм, активност и обхват свлачища, които действат стихийно и разрушително, довеждат до бедствени и катастрофални ситуации, застрашават живота

и здравето на хората, сигурността на обитаване на населени места и курортни комплекси, разрушават жилищни, стопански, производствени сгради, културни ценности, прекъсват пътища, ж. п. линии, водопроводи и друга техническата инфраструктура, унищожават земеделски площи и горски територии, влошават компонентите на околната среда.

Свлачищните процеси не са равномерно разпределени по цялата територия на страната. Те са концентрирани в отделни области, характерни със специфични геоложки и тектонски строеж и са обособени в няколко свлачищни района - Черноморски, Дунавски, Предбалкански, Подбалкански, Софийски, Югозападен и Родопски свлачищни райони.

Отчитайки необходимостта от стратегически документ, който да очертае визията в развитието на политиката за геозащитната дейност, през 2014 г. е изработена Национална програма за превенция и ограничаване на свлачищата на територията на Република България, ерозията и абразията по Дунавското и Черноморското крайбрежие 2015-2020 г., която обхваща регистрираните към 31.12.2014 г. свлачища. Във връзка с възникналите бедствени и аварийни ситуации от началото на 2015 г. вследствие на проливни валежи и активизираните и нововъзникнали свлачища на територията на различни части от страната, които представляват реална заплаха за живота и здравето на хората, имуществото им и изградената инфраструктура, Националната програма е актуализирана към 15.04.2015 г. с данните от активизираните и нововъзникнали свлачища.

Националната програма е разгледана и приета на заседание на Експертен консултативен съвет по въпросите на геозащитната дейност в Република България към министъра на регионалното развитие и благоустройството и одобрена с Решение от протокол № 22 от заседание на Министерския съвет, проведено на 03.06.2015 г.

С Решение № 476 на Министерския съвет от 8 юли 2014 г. е одобрен проект на Споразумението за партньорство на Република България, очертаващо помощта от Европейските структурни и инвестиционни фондове за периода 2014-2020 г., изменен и допълнен с Решение № 505 от 15 юли 2014 г. и Решение № 532 от 21 юли 2014 г. на Министерския съвет. Актуализираната версия на Споразумението за партньорство отразява коментарите на Европейската комисия и предвижда прехвърляне на планираните инвестиции за превенция на риска от свлачища (в рамките на тематична цел 5) от Оперативна програма „Региони в растеж“ 2014-2020 г. към Оперативна програма „Околна среда“ 2014-2020 г., съгласно Приложение № 2 от Споразумението за

партньорство – „Допълване между програмите, финансирани със средства от Европейските структурни инвестиционни фондове“.

Настоящата Методика за приоритизиране на свлачищата в Република България е изработена за целите на Оперативна програма „Околна среда“ (ОПОС) 2014-2020 г. и представлява актуализиран вариант на Методиката за приоритизиране на свлачищата в Република България, одобрена със Заповед № РД-02-14-951/02.10.2013 г. на министъра на регионалното развитие. Актуализирани са допустимите и специфичните критерии за оценка с цел постигане на заложените в ОПОС 2014-2020 г. индикатори за население в риск от свлачища и укрепена площ.

Към 15.10.2015 г. на територията на Република България са регистрирани 2064 бр. свлачищни района с обща площ над 215 000 дка. Активните/периодично-активните свлачища са 908 бр. През 2015 г. са нововъзникнали 207 свлачища и са активизирани процесите в 73 регистрирани свлачища.

Съгласно „Анализ на риска от свлачища на територията на България“, разработен през 2013 г. за целите на Оперативна програма „Регионално развитие“ за периода 2014-2020 г., най-голяма е концентрацията на свлачища в Северозападен район (28,8%) и Северен централен район (25,2%). Най-голяма концентрация на свлачища се наблюдава в общините по Черноморското крайбрежие – Варна, Балчик, Несебър, Аксаково, по Дунавския бряг – Оряхово, Гулянци, Свищов, Никопол, Предбалкана – Велико Търново, Ловеч, Габрово, Златарица, Трявна. Голям брой свлачища има и в отделни общини от Югозападния свлачищен регион като например Перник и Родопския свлачищен регион – Смолян. Общините с най-големи територии, засегнати от свлачищни процеси са Варна (33,6 кв. км), Лом (45,7 кв. км), Оряхово (18,8 кв. км).

Най-активните свлачища се намират в населени места и застрашават живота и здравето на хората и техническата инфраструктура. По експертна оценка около една трета от населението на България е засегнато и застрашено от свлачищни процеси.

От неблагоприятни геодинамични процеси, които са със случаен характер и са трудно прогнозируеми по време, местоположение и обхват, ежегодно се отнемат урбанизирани територии, разрушават се материални фондове: сгради, техническа инфраструктура, културни ценности. Застрашен е животът и здравето на хората.

Главните фактори, които допринасят в различна степен за възникване и активизиране на свлачищните процеси, са следните:

- Природни фактори:
 - сложен геоложки строеж, който обуславя развитието на неблагоприятни геодинамични процеси – видово разнообразие на скалите, наклони на пластовете,

наличие на глинести слоеве, слаби прослойки, физико-механични свойства на отделните литоложки видове;

- интензивни тектонски процеси – нагъване, наклоняване, разкъсване и разместване на земните пластове, формиране на разломни зони, древни свлачищни процеси и др.;
 - интензивност на валежите, която оказва влияние върху режима на повърхностните и подземните води;
 - морска абразия, щормови вълнения, ерозия и изветрителните процеси, които обуславят развитието на свлачищно-абразионни и свлачищно-ерозионни процеси.
- Техногенни фактори:
 - състояние на водоснабдителните и канализационни мрежи и експлоатацията в потенциално опасни райони, водеща до чести аварии и течове;
 - липса на канализация при осигурено водоснабдяване – строителство на нерегламентирани попивни ями и др.;
 - неправилно отвеждане на повърхностния отток;
 - недостатъчна поддръжка на изградените дренажни, противосвлачищни, водопонизителни и противоабразионни съоръжения;
 - изработване на устройствени планове без съобразяване с геоложките условия и общата устойчивост на терените и нерегламентирано строителство;
 - вертикална планировка на терени, несъобразена с общата им устойчивост – дълбоки строителни изкопи и насипи при изграждане на сгради и линейни съоръжения без необходимите геоложки данни;
 - добив на полезни изкопаци и инертни материали;
 - претоварване на склоновете от строителство на сгради и съоръжения, несъобразено с общата устойчивост на терените;
 - динамични въздействия и др.

Обикновено действат едновременно по няколко фактора, чието разграничаване е трудно.

Извършването на инженерно-геоложки проучвания, райониране, инвестиционни проекти, изграждане и поддържане на укрепителни, отводнителни и брегозащитни съоръжения за ограничаване и предотвратяване на опасността от разрастване на свлачищни, абразионни и ерозионни процеси ще спомогне за устойчиво развитие и намаляване на риска от бедствия в засегнатите райони.

Целите на настоящата методика са:

1. Извършване преглед на регистрираните в регистъра по чл. 95, ал. 2 от Закона за устройство на територията свлачищните райони на територията на Република България;
2. Формулиране на конкретни критерии, чрез които ще бъде извършено оценяване на регистрираните свлачища и приоритизирането им по низходящ ред;
3. Съставяне на списък с допустими свлачища;
4. Съставяне на списък с предложения за финансиране на приоритизирани по методиката свлачища, проявени в урбанизирани територии, територии на транспорта, обекти на социалната инфраструктура и техническата инфраструктура.

Допустими за оценяване по общи критерии са регистрирани до 15.10.2015 г. свлачищни райони (в това число и свлачищни райони, засегнати от абразионни процеси по Черноморското крайбрежие и ерозионни процеси по Дунавското крайбрежие), вписани в регистъра на свлачищата по чл. 95, ал. 2 от Закона за устройство на територията, които са:

1. Активни/периодично активни съвременни свлачища;
2. Свлачища, попадащи в категории А, Б или В, засягащи урбанизирани територии, територии на транспорта, обекти на социалната инфраструктура и техническата инфраструктура;

2. ОТПРАВНИ ДОКУМЕНТИ

Основни стратегически документи:

- Национална програма за превенция и ограничаване на свлачищата на територията на Република България, ерозията и абразията по Дунавското и Черноморското крайбрежие 2015-2020 г. и допълнението към нея с нововъзникнали до 15 април 2015 г. свлачища
- Генерална схема за брегозащита на Българското Черноморско крайбрежие;
- Стратегия за намаляване на риска от бедствия 2014-2020 г.;
- Национална програма за защита при бедствия 2014-2018 г.;
- Национален план за защита при бедствия;

Основни нормативни и други документи:

- Закон за устройство на територията;

- Закон за устройството на Черноморското крайбрежие;
- Закон за защита при бедствия;
- Закон за опазване на околната среда;
- Закон за кадастъра и имотния регистър;
- Наредба № 12 за проектиране на геозащитни строежи, сгради и съоръжения в свлачищни райони;
- Наредба № 1 за геозащитната дейност;
- Решение № 153 от 24 февруари 2012 г. за одобряване Списък на курортите в Република България и определяне на техните граници;
- Решение на Министерски съвет № 45 от 25 януари 2005 г. за определяне на селищни образувания с национално значение;
- Доклади от извършените режимни изследвания на свлачищните и абразионни обекти от „Геозащита“ – Варна, Плевен и Перник на територията на Република България за последните 5 години (2007, 2008, 2009, 2010 и 2012);
- Карта на свлачищата, изработена от БАН през 2014 г.;
- Регистър на свлачищните райони;
- Методика за оценка на геоложкия риск;
- Анализ на риска от свлачища на територията на Република България, разработен от Обединение „Регионални анализи за 2014 +“.

3. ДЕФИНИЦИИ НА ПОНЯТИЯ

В методиката се използват следните понятия:

1. **„Обект“** е самостоятелен строеж или реална част от строеж с определено наименование, местоположение, самостоятелно функционално предназначение и идентификатор по Закона за кадастъра и имотния регистър.
2. **„Урбанизирана територия“** е територия на населено място или селищно образувание, обхваната от строителните му граници, определени с устройствен план, без да се включва землището.
3. **„Селищно образувание“** са територии извън строителните граници на населените места, устроени за осъществяване на специфични функции, които са определени със строителни граници, но нямат постоянно живеещо население.
4. **„Техническа инфраструктура“** е система от сгради, съоръжения и линейни инженерни мрежи на транспорта, водоснабдяването и канализацията,

електроснабдяването, топлоснабдяването, газоснабдяването, електронните съобщения, хидромелиорациите, третирането на отпадъците и геозащитната дейност.

5. *„Засегнати обекти или елементи на техническата инфраструктура* са разрушени или подложени на риск от разрушаване такива от свлачищни процеси.
6. *„Територия на транспорта”* е територия с предназначение за републикански, общински или местни пътища, железопътна инфраструктура, пристанища, летища, улици или друга транспортна техническа инфраструктура, както и съоръженията към нея (мостове, тунели, надлези, подлези, прелези и др.).
7. *„Засегнато население”* е население от съответното населено място или селищно образувание, попадащо в обхвата на регистриран/и свлачищен/ни район/и, вписан/и в регистъра на свлачищата по чл. 95, ал. 2 от Закона за устройство на територията.
8. *„Свлачищни райони”* са естествени или изкуствени склонове и откоси, които се движат или могат да се въведат в неустойчиво състояние под влияние на комплекс от природни и техногенни фактори и са регистрирани в регистъра на свлачищните райони.
9. *„Активни/периодично активни свлачища”* са свлачища, които са в неустойчиво състояние, независимо дали се намират в период на нарастване или затихване на деформациите в тялото на свлачището.
10. *„Потенциални/временно стабилизирани”* са склонови участъци, които са близо до състояние на гранично равновесие.
11. *„Затихнали/стабилизирани”* са свлачищата, в които деформациите на отделните им части са затихнали и преразпределението на тангенциалните и съпротивителните сили е такова, че коефициентът на устойчивост е по-голям от 1.
12. *„Обект с национално значение”* е обект, определен като такъв със закон или с акт на Министерския съвет.
13. *„Национален обект”* по смисъла на Закона за държавната собственост е обект, определен като такъв със закон, както и инфраструктурни обекти: изграждане и преустройство на транспортно-комуникационни мрежи и съоръжения - пътища от републиканската пътна мрежа, железопътни линии и обекти на железопътната инфраструктура, пристанища, летища и съоръжения към тях; на други мрежи и съоръжения на техническата инфраструктура - водоснабдяване, канализация, пречистване на питейни и отпадъчни води, третиране на отпадъци,

електрификация, топлофикация, газификация и електронни съобщителни мрежи, определени като национални обекти с решение на Министерския съвет.

14. „**Социална инфраструктура**“ са сгради и съоръжения – публична собственост, формиращи система за обслужване на населението в администрацията на държавната и местната власт, образованието, здравеопазването, културата, социалните дейности и спорта.
15. „**Геозащитни мерки и дейности**“ са мерки и дейности, свързани с изработване на укрепителни и брегоукрепителни схеми, инженерно-геоложки и хидрогеоложки проучвания, инженерно-геоложки районираня, инвестиционни проекти и извършване на брегоукрепителни, брегозащитни и геозащитни строежи за укрепване и отводняване на територии, засегнати от свлачищни, ерозионни и абразионни процеси.
16. „**Държавни дружества за геозащита**“ са Геозащита ЕООД - Варна, Геозащита Плевен ЕООД и Геозащита ЕООД - Перник.

4. КЛАСИФИКАЦИЯ НА СВЛАЧИЩАТА

Съгласно Наредба № 12 за проектиране на геозащитни строежи, сгради и съоръжения в свлачищни райони свлачищата се делят на:

- 4 (четири) категории в зависимост от значимостта на застрашаваните обекти (А, Б, В, и Г);
- 4 (четири) класа в зависимост от площта и дълбочината на свлачищата (I, II, III и IV);
- 6 (шест) групи в зависимост от скоростта на преместванията на активните свлачища (1, 2, 3, 4, 5 и 6). Този показател важи само за активните свлачища и може да се определи само в случаите на изградена контролно-измервателна система и извършени измервания.

В зависимост от застрашаваните обекти категориите на свлачищата са следните:

Застрашавани обекти (съществуващи и нови)	Категория на свлачището
Жилищни и обществени сгради с височина над 15 m, магистрали и пътища от I клас, главни железопътни линии, съоръжения с национално и регионално значение	А
Жилищни и обществени сгради с височина от 10 до 15 m, пътища от II и III клас,	Б

железопътни линии, непосочени в категория А, съоръжения с регионално значение	
Жилищни и обществени сгради с височина до 10 m, пътища и съоръжения с местно значение	В
Леки постройки, временни сгради, местни пътища с възможност за обхождане, горски и селскостопански пътища	Г

В зависимост от площта и дълбочината свлачищата се класифицират на следните класове:

Видове свлачища в зависимост от площта на повърхността и дълбочината	Клас на свлачището
С повърхност над 20 000 m ² и максимална дълбочина над 10 m	I
С повърхност от 10 000 до 20 000 m ² и дълбочина от 6 до 10 m	II
С повърхност от 1 000 до 10 000 m ² и дълбочина от 4 до 6 m	III
С повърхност до 1 000 m ² и дълбочина до 4 m	IV

В зависимост от скоростта на преместване активните свлачища се класифицират на следните групи:

Скорост на преместванията на активните свлачища в mm за денонощие	Група на свлачището
Над 100 mm	1
От 100 до 50 mm	2
От 50 до 20 mm	3
От 20 до 5 mm	4
От 5 до 0,05 mm вкл.	5
Под 0,05 mm	6

5. ОПРЕДЕЛЯНЕ НА КРИТЕРИИ ЗА ОЦЕНКА И ПРИОРИТИЗИРАНЕ НА СВЛАЧИЩАТА

Методиката е разработена за приоритизиране на свлачища на територията на Република България. Критериите са обособени в две групи – общи критерии и

специфични критерии. Подлежат на оценяване и приоритизиране регистрираните до 15.10.2015 г. 2064 бр. свлачища на територията на страната.

Оценяването по общите критерии се извършва на принципа на допустимост. След съставяне на списъка на допустимите по тези критерии свлачища, те подлежат на последваща тежестна оценка по формулираните специфични критерии.

A. Общи критерии за допустимост на свлачищата

I. Допустими за оценяване са регистрирани до 15.10.2015 г. свлачищни райони (в това число в свлачищни райони, засегнати от абразионни процеси по Черноморското крайбрежие и ерозионни процеси по Дунавското крайбрежие), вписани в регистъра на свлачищата по чл. 95, ал. 2 от Закона за устройство на територията, които са:

1. Активни/периодично активни съвременни свлачища;
2. Свлачища, попадащи в категории **A**, **B** или **B**, засягащи **урбанизирани територии, територии на транспорта, обекти на социалната инфраструктура и техническата инфраструктура.**

II. Недопустими за по-нататъшно оценяване по специфичните критерии за оценка са:

1. Стабилизиран свлачища, независимо от категорията;
2. Свлачища попадащи в категории A, B и B, засягащи земеделски или горски територии с изключение на посочените в т. I.2;
3. Свлачища, попадащи в категория Г.

Забележка: След оценяване на активните/периодично активните съвременни свлачища, при доказана необходимост, критериите за допустимост I.2, както и Специфичните критерии за оценка могат да бъдат приложени за оценяване и на потенциални/временно стабилизиран свлачища.

B. Специфични критерии за оценка

Специфичните критерии за оценка са формирани по показатели. Всички свлачищни райони, които са допустими за оценяване съгласно общите критерии за допустимост, се оценяват по посочените по-долу показатели. По всеки един показател свлачището се оценява с определен брой точки по съответния подпоказател. По показател „Засегната и застрашена техническа и социална инфраструктура“ свлачището може да бъде оценено по повече от един подпоказател, като общият брой точки за този показател се сумират от съответните подпоказатели.

Показателят „Население в риск“ се определя:

- за обекти от пътната инфраструктура:

- за леки автомобили – броя преминаващи МПС за едно денонощие умножено по 2,5 (средния брой пътуващи в едно превозно средство).
- за автобуси - броя преминаващи МПС за едно денонощие умножено по 30 (средния брой места в едно превозно средство при минимален брой 8 места и максимален 54) умножено по коефициент 0,65 (65 на 100 запълненост на превозното средство)
- За обекти в рамките на урбанизирана територия:
 - броя на жителите в засегнатите имоти и/или в имотите застрашени от процеса.

№ на показателя и подпоказателите	Показател и подпоказатели	Оценка
I.	Население в риск, бр.	Максимум 10 т.
	от 0 до 50	3 т.
	от 51 до 1000	4 т.
	от 1001 до 2000	5 т.
	от 2001 до 5000	6 т.
	от 5001 до 10000	8 т.
	Над 10000	10 т.
II.	Засегната площ /в м²/	Максимум 5 т.
	до 1000 кв. м.	2 т.
	от 1001 кв. м до 10 000 кв. м.	3 т.
	10 001 кв. м до 20 000 кв. м.	4 т.
	над 20 000 кв. м. площ	5 т.
III.	Засегната и застрашена техническа и социална инфраструктура	Максимум 34 т.
1.	Засегнати и застрашени автомагистрали, скоростни пътища и/или републикански път I клас	5 т.
2.	Засегнати и застрашени републикански път II и/или III клас	4 т.
3.	Засегнати и застрашени общински път, който осигурява единствен достъп до населено място или селищно образувание	4 т.
4.	Засегнати и застрашени ВиК главни и магистрални проводни и съоръжения	4 т.
5.	Засегнат и застрашен общински път	3 т.
6.	Засегната и застрашена улична мрежа	3 т.
7.	Засегнати и застрашени съоръжения от електропреносната или електроразпределителната мрежа	3 т.
8.	Засегнати и застрашени съобщителни	3 т.

	съоръжения	
9.	Засегнати и застрашени други мрежи и съоръжения на техническата инфраструктура, непосочени в т. 1-8	2 т.
10.	Засегнати и застрашени обекти от социалната инфраструктура - сгради и съоръжения – публична собственост, формиращи система за обслужване на населението в администрацията на държавната и местната власт, образованието, здравеопазването, културата, социалните дейности и спорта	3 т.
IV.	Засегнати и застрашени обекти с национално, регионално и местно значение	Максимум 5 т.
1.	В селищни образувания с национално значение, национални обекти и/или обекти с национално значение	5 т.
2.	С регионално, общинско и местно значение	3 т.
V.	Комбинираност на неблагоприятните геодинамични процеси	Максимум 1 т.
1.	Проявени свлачищни процеси в регистрирани райони, комбинирани с абразионни процеси по Черноморското крайбрежие или ерозионни процеси по Дунавското крайбрежие	1 т.
VI.	Наличие на проекто-проучвателни разработки (инженерно-геоложки и хидрогеоложки проучвания или районираня, геотехнически експертизи или инвестиционни проекти)	Максимум 5 т.
1.	Наличие на проектна разработка на фаза Технически и/или Работен проект	5 т.
2.	Наличие на инженерно-геоложки проучвания и проектна разработка на фаза Идеен проект	3 т.
3.	Наличие на инженерно-геоложки проучвания	2 т.

Общ брой точки след оценяване по Специфичните критерии за оценка – сумират се точките по показатели I, II, III, IV, V и VI за всеки регистриран свлачищен район, допустим след прилагане на Общите критерии за допустимост.

6. ОБОБЩЕНИЕ

На територията на Република България са проявени мащабни свлачищни, срутищни, абразионни и други неблагоприятни геодинамични процеси, които действат стихийно и разрушително, трудно се прогнозират и настъпват внезапно. През

последните няколко десетилетия разрушителният ефект на свлачищните, ерозионните и абразионни процеси и явления се увеличи рязко поради значителната урбанизация на тези територии, индустриализация и развитие на техническата инфраструктура.

Основната цел на геозащитните мерки и дейности е опазване живота и здравето на хората, намаляване на последствията от разрушителните въздействия на абразията, ерозията и свлачищата върху материалните фондове и историческото наследство, осигуряване нормално функциониране на транспортни и други комуникации и защита на околната среда.

През последните години финансовите средства от републиканския бюджет за извършване на геозащитни мерки и дейности в това число за изграждане на съоръжения за защита от въздействия, причинени от свлачища, абразия и ерозия са силно ограничени, което води до риск от възникване на бедствени и аварийни ситуации, застрашаващи живота и здравето на хората и причиняващи огромни материални загуби.

За изпълнение на заложената в Приоритетна ос 4 „Превенция и управление на риска от наводнения и свлачища“ специфична цел „Повишаване защитата на населението от свлачищни процеси“ на Оперативна програма „Околна среда“ 2014-2020 г. са определени като допустими следните мерки за превенция и управление на риска от свлачища:

1. Осъществяване на превантивни геозащитни мерки и дейности в регистрирани свлачищни райони (в това число в свлачищни райони, засегнати от абразионни процеси по Черноморското крайбрежие и ерозионни процеси по Дунавското крайбрежие).
2. Извършване на геозащитни мерки и дейности в регистрирани свлачищни райони за ограничаване на свлачищните процеси:
 - a. Проектно-проучвателни работи (инженерно-геоложки проучвания, инженерно-геоложки райониране, инвестиционно проектиране и др.);
 - b. Изграждане на укрепителни в т. ч. брегоукрепителни съоръжения (пилотни конструкции, подпорни стени, буни и др.);
 - c. Изграждане на отводнителни съоръжения за понижаване нивото на подземните води и/или за отвеждане на повърхностни води извън обхвата свлачището (дренажни шахти, сондажи, водопонизителни системи, канавки и др.);
 - d. Планировъчни мерки, повърхностна обработка и др. мерки за осигуряване устойчивостта на склона (откосите).

3. Изграждане/възстановяване на контролно-измервателни системи в регистрирани свлачищни райони за мониторинг на свлачищните процеси.

Настоящата методика е изработена от междуведомствена работна група с представители на Министерството на регионалното развитие и благоустройството, Министерството на околната среда и водите, Националното сдружение на общините в Република България, Агенция „Пътна инфраструктура“ и дружествата за геозащита – „Геозащита“ ЕООД – Варна, „Геозащита Плевен“ ЕООД и „Геозащита“ – Перник - ЕООД. С методиката са определени конкретни критерии, по които ще бъдат оценени регистрираните към 15.10.2015 г. свлачища на територията на страната и ще бъде изготвен списък с предложени за финансиране от Оперативна програма „Околна среда“ 2014-2020 г. обекти.

Неразделна част от Методиката за приоритизиране на свлачищата в Република България е Регистъра на свлачищните райони на територията на Република България по чл. 95, ал. 2 от ЗУТ актуализиран към 15.10.2015 г.